

ПРОБЛЕМАТИКА ВИСВІТЛЕННЯ ВОЛОНТЕРСТВА В ЛОКАЛЬНИХ ЗМІ

Дарина Тарасенко,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

спеціальність 061 Журналістика,

Дніпровський національний університет

імені Олеся Гончара

Науковий керівник –

кандидат наук із соціальних комунікацій,

доцент кафедри масової та міжнародної комунікації

Дніпровського національного університету

імені Олеся Гончара

Алла Бахметьєва

Сьогодні однією з актуальних тем для висвітлення в медійному просторі є волонтерство. Загальний відсоток матеріалів на тему волонтерства в локальних ЗМІ достатньо високий. Зокрема розглядається:

- Волонтерська діяльність приватних осіб (тут ми бачимо людей, котрі власноруч, без підтримки певних організацій надають свою допомогу потребуючим);
- Організації (сюди можна віднести матеріали про координаційні центри, центри допомоги нужденним);
- Екологічне волонтерство (сюжети про безпеку навколишнього середовища);
- Зооволонтерство (допомога тваринам).

Загальна характеристика визначення волонтерства. Починаючи розгляд питання висвітлення волонтерства та поняття в ЗМІ, варто спершу вивчити його дефініцію. Тож, слово «волонтер» бере свій початок від латинського *voluntaries* – доброволець. «Тлумачний словник української мови» трактує це визначення так: «волонтер – це доброволець на військовій службі або у сфері соціальної, гуманітарної, екологічної допомоги; добровільна участь іноземних громадян у війні на боці жертв агресії» [4, с.635].

У Законі України «Про волонтерську діяльність» йдеться про напрями волонтерської діяльності в Україні, серед яких можна зазначити:

- надання волонтерської допомоги з метою підтримки мало-забезпечених, безробітних, багатодітних, бездомних, безпритульних, осіб, що потребують соціальної реабілітації;
- здійснення догляду хворих, інвалідів, самотніх, людей похилого віку та інших осіб, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують підтримки та допомоги, тощо [3].

Крім того, варто зазначити, що сучасний волонтерський рух розподілився на певні класифікації такі, як: формальне та неформальне волонтерство. Формальне волонтерство можна охарактеризувати як повну структуровану роботу. У таких випадках особа надає послуги, консультує на основі повного робочого дня. Натомість, неформальне волонтерство має довільний порядок правил в середині структури, оскільки, частіше всього, такі структури є локальними, а група волонтерів, це особи, яких об'єднують спільні інтереси та бажання.

Ризики волонтерства. Важливим аспектом волонтерства є те, що це не тільки можлива допомога нужденним, це ще й спосіб заробітку. Наразі деякі волонтери та волонтерські організації користуються свободою збору коштів або будь-якої іншої амуніції для власної вигоди, розуміючи, що такий спосіб наразі не регулюється.

Серед таких відомих прикладів можна зазначити скандал з родиною Гринкевичів. У 2023 році Державне бюро розслідувань порушило кримінальне провадження за фактом обходів із закупівлями одягу та білизни для ЗСУ. Компанії львівського бізнесмена виграли 23 тендери на постачання Міністерству оборони одягу на понад 1,5 мільярда гривень, зазначили в пресслужбі відомства. Його викриття почалося саме через соціальні мережі Ігоря Лаченкова, більш відомого своїм Telegram-каналом «Лачен пише» [6], та вже потім цей інформаційний привід підхопили й класичні медіа. Це лише один з багаточисленних прикладів «обмиву» коштів саме через волонтерську діяльність.

Локальні ЗМІ як платформа для висвітлення волонтерства. Наразі, весь інформаційний простір переповнений новинами та окресленням діяльності волонтерів. ЗМІ все активніше починають створювати нові рубрики присвячені цьому. Створюються нові шоу та сюжети. Однак, основна проблема сучасного сприй-

няття інформації полягає саме у подачі інформаційних повідомлень, які транслюються через медіа. Тобто, більшість реципієнтів звикли до споживання новин через великі державні медіа. Проте, варто звернути увагу на локальні ЗМІ. Частіше всього, вони детальніше окреслюють роботу волонтерських організацій міста іта області.

У межах дослідження було проведено моніторинг матеріалів щодо особливостей висвітлення теми волонтерського руху, волонтерства, волонтерської діяльності на телеканалі «ДніпроTV».

Їх можна поділити на такі групи:

- війна;
- тварини;
- громадська позиція;
- шахрайство.

В аспекті «війна» йдеться про волонтерів, котрі допомагають військовим. Залучають свою діяльність як фінансову, так й фізичну саме на закриття потреб армії. Серед прикладів ми можемо бачити матеріали: «У Дніпрі волонтери виготовляють грілки для військових», «Юні волонтери: школярі з Дніпра зробили понад 100 окопних свічок та обереги», «У Дніпрі посадовець міськради волонтерить санітором, допомагаючи рятувати поранених», тощо.

«Тварини» – тут мова йде про допомогу чотирилапим. Наприклад: «Волонтери евакуюють собак та котів з фронту та прифронтових територій до Дніпра», «Як дніпровські волонтери евакуюють тварин із затопленої Херсонщини».

«Громадська позиція» охоплює собою допомогу нужденним, як от в матеріалах «500 порцій на тиждень: волонтери у Дніпрі годують гарячими обідами нужденних просто неба» та «У Дніпрі волонтери з усієї України зібрались на програму обміну: чим вони займаються», де мова йде про реставрацію приміщення Молодіжного центру.

Та «шахрайство». Тут йдеться про злочини, а саме маніпулятивні збори коштів на армію людьми, котрі згодом привласнюють їх собі. Наприклад: «Шахраї чи волонтери: у Дніпрі люди у формі збирають гроші».

Висновок. Волонтерство – це активна та свідома діяльність людей, спрямована на допомогу потребуючим безкорисливо. Воно

може мати різні форми та напрямки, а також поділятися на формальне та неформальне, державне, соціальне, проектне, медіа-волонтерство тощо. Локальні ЗМІ відіграють важливу роль у висвітленні волонтерства, адже вони детальніше окреслюють роботу волонтерських організацій міста та області. На прикладі телеканалу «ДніпроTV» можна бачити, що волонтерська діяльність висвітлюється в різних аспектах: війна, допомога тваринам, допомога нужденним, а також випадки шахрайства.

Список використаної літератури

1. Бондаренко З. Організація волонтерської роботи майбутніх соціальних педагогів в умовах вищого навчального закладу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05. Київ, 2008. 247 с. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%91%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%97\\$](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%91%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%97$) (дата звернення: 17.04.2024)
2. Гончарук Л., Прищепя Я. Апеляцію щодо запобіжного заходу Роману Гринкевичу перенесли. Заставу за нього не вноситимуть. Суспільне. Новини 26. 03. 2024 URL: <https://suspilne.media/670148-apelaciju-sodo-zapobiznogo-zahodu-romanu-grinkevichu-perenesli/> (дата звернення: 17.04.2024)
3. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19 квітня 2011 р. № 3236-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.04.2024)
4. Словник української мови : в 11 т. Київ : Наук. думка, 1970–1980. Т. 1: А-В / ред. тому: П. Горещкий [та ін.]. 1970. XXVII, 799 с. (дата звернення: 17.04.2024)
5. Телеканал «ДніпроTV» URL: <https://dnipro.tv/> (дата звернення: 17.04.2024)
6. Telegram-канал «Лачен пише» URL: <https://t.me/lachentyt> (дата звернення: 17.04.2024)